

חוק הדיינים, תשט"ו — 1955 *

1. בחוק זה —

הגדרות

„דיין“ — חבר בית דין רבני כמשמעותו בדבר-המלך-במועצתו, 1922—1947¹, בחוק בתי הדין הרבניים (אישור מינויים), תשי"ב—1952², ובחוק שיפוט בתי דין רבניים (גישואין וגירושין), תשי"ג—1953³;

„מועצת הרבנות הראשית“ — כמשמעותו בתקנות כנסת ישראל⁴.

2. חוק זה דן בדיינים של בית הדין הרבני הגדול, המשמש בית דין לערעורים, ושל בתי הדין הרבניים האזוריים.

נלשא החוק

3. מי שהוסמך לכך על ידי מועצת הרבנות הראשית תוך שנתיים לפני המינוי, כשיר להתמנות דיין, תנאי ההסמכה וסדריה ייקבעו בתקנות שיתקין שר הדתות בהסכמת מועצת הרבנות הראשית.

כשירותם של דיינים

4. שני נשיאי מועצת הרבנות הראשית שהם הרבנים הראשיים לישראל, וכן רבנים מקומיים המכהנים בבתי דין המנויים בחוספת הראשונה לחוק בתי הדין הרבניים (אישור מינויים), תשי"ב—1952, יהיו דיינים בתוקף תפקידם ללא מינוי נוסף.

הרבנים הראשיים, רבנים מקומיים

5. הדיינים יתמנו על ידי נשיא המדינה לפי הצעת ועדת מינויים שתובא לפני הנשיא על ידי שר הדתות.

דרך המינוי

6. (א) ועדת המינויים (להלן — הועדה) תהיה של 10 חברים; שני הרבנים הראשיים לישראל; שני דיינים שייבחרו על ידי חבר הדיינים לשלוש שנים; שר הדתות וחבר אחר של הממשלה שייבחר על ידיה; שני חברי כנסת שייבחרו על ידיה בבחירה חשאית ויכהנו כל עוד הם חברי הכנסת, ואם תמה כהונת הכנסת — עד שתבחר הכנסת החדשה חברים אחרים במקומם; שני עורכי דין העובדים במקצועם, שייבחרו על ידי המועצה המשפטית לשלוש שנים.

ועדת המינויים

(ב) הרכב הועדה יפורסם ברשומות.

(ג) שר הדתות ישמש יושב ראש הועדה.

(ד) הועדה תוכל לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משה.

7. (א) ראה שר הדתות שיש למנות דיין, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הועדה.
(ב) אלה רשאים להציע מועמדים: שר הדתות; שני הרבנים הראשיים לישראל; שלושה חברי הועדה כאחד.

סדרי עבודת הועדה

(ג) הצעת הועדה על מינויו של דיין תהיה על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצבעה.

(ד) שאר סדרי דיוניה ועבודתה של הועדה ייקבעו על ידיה.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ד באייר תשט"ו (16 במאי 1955); הצעת החוק ודרכי הסבר נתפרסמו

בה"ח 208, תשי"ד, עמ' 254.

¹ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2738.

² ס"ח 100, תשי"ב, עמ' 242.

³ ס"ח 134, תשי"ג, עמ' 165.

⁴ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2221.

8. (א) הרבנים הראשיים לישראל ישמשו בתוקף תפקידם אבות בית הדין הרבני הגדול, אבות בתי דין לפי תור שיקבעו ביניהם.
- (ב) אבות בתי דין יתמנו על ידי שר הדתות בהסכמת הרבנים הראשיים לישראל, איש איש מקרב הדיינים של אותו בית דין.
- (ג) עיר שיש בה בית דין רבני אזורי המורכב ממספר בתי דין, ימנה שר הדתות בהסכמת הרבנים הראשיים לישראל אחד מאבות בית הדין שיהיה ראש אבות בתי הדין בעירו.
9. (א) שר הדתות רשאי, בהסכמת המועמד והרבנים הראשיים לישראל, למנות דיין של בית דין רבני להיות דיין בבית הדין הרבני הגדול לתקופה מסויימת.
- (ב) מינוי לתקופה מסויימת לפי סעיף זה, ברציפות או לסירוגין, לא יהיה לתקופה של יותר משנה אחת מתוך תקופה של שלוש שנים.
- (ג) דיין שנתמנה לתקופה מסויימת והתחיל בדיון, יהיה מוסמך לסיימו גם לאחר תום תקופת מינויו.
10. מי שנתמנה דיין חייב, בטרם ישב בדין, להצהיר בפני נשיא המדינה ובמעמד הרבנים הראשיים לישראל, הצהרה זו:
- „אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל, לשפוט את העם משפט צדק, לא להטות משפט ולא להכיר פנים“.
11. דיין שמינויו פורסם ברשומות, אין עוררין על מינויו.
12. אין על דיין מרות בעניני שפיטה זולת מרותו של הדין לפיו הוא דן.
13. שר הדתות יקבע, בהסכמת הרבנים הראשיים לישראל ובהתייעצות עם שר המשפטים, את סדרי המינהל של בתי הדין הרבניים וימנה על ביצועם אחד הדיינים שיהיה אחראי בפניו.
14. דיין יכהן מיום שהצהיר אמונים, וכהונתו לא תיפסק אלא במותו, בהתפטרותו, בפרישתו לקצבה או בהעברתו מן הכהונה על פי חוק זה.
15. דיין רשאי להתפטר מכהונתו על ידי הגשת כתב התפטרות לשר הדתות, וכהונתו תיפסק בתום שלושה חדשים מהגשת כתב ההתפטרות, אם לא הסכים שר הדתות למועד קצר יותר.
16. (א) גיל הקצבה של דיין הוא שבעים שנה; ואולם אם היה רב ראשי לישראל או ראש אבות בתי דין, גיל הקצבה הוא שבעים וחמש שנה.
- (ב) דיין יפרוש לקצבה לפני גיל זה —
- (1) אם ביקש זאת בדרך שתיקבע בתקנות; או
- (2) אם החליטה ועדת המינויים על יסוד חוות דעת רפואית שמחמת מצב בריאותו נבצר ממנו למלא את תפקידו.
17. משכורתו של דיין והתשלומים האחרים שישולמו לו בתקופת כהונתו או אחריה, לרבות אלה שישולמו לתלויים בו לאחר מותו, ייקבעו על ידי החלטת הכנסת, והיא רשאית להסמיך לכך את ועדת הכספים. החלטות לפי סעיף זה יפורסמו ברשומות.
18. דיין לא יהיה חבר בכנסת או במועצה של רשות מקומית או במועצה דתית; אולם רשאי הוא, בהסכמתו ובהסכמת שר הדתות, למלא באורח זמני תפקיד אחר מטעם המדינה

או למלא תפקיד ציבורי אחר, אם לדעתם ולדעת הרבנים הראשיים לישראל, אין הדבר פוגע במעמדו כדיין.

העברת דיין
למקום אחר

19. ראה שר הדתות צורך, מסיבות מינהליות, להעביר דיין דרך קבע לבית דין רבני שבמקום אחר, יקבל תחילה את הסכמת הרבנים הראשיים לישראל לאותה העברה.

20. (א) כל דיין יהיה נתון לשיפוטו של בית דין משמעתי.

בית דין
משמעתי

(ב) בית הדין המשמעתי יהיה של חמישה ובהם שלושה דיינים, או של שלושה ובהם שני דיינים, הכל כפי שהרבנים הראשיים לישראל יקבעו לכל ענין.

(ג) חברי בית הדין המשמעתי יתמנו לכל ענין על ידי חבר הדיינים של בית הדין הרבני הגדול.

(ד) אב בית הדין המשמעתי יהיה אחד הרבנים הראשיים לישראל או הותיק שבין שאר הדיינים, הכל לפי ההרכב, ומבין בעלי ותק שווה — הקשיש שבהם.

21. (א) שר הדתות רשאי להגיש לבית הדין המשמעתי קובלנה על דיין על יסוד אחד מאלה:

קובלנה על דיין

(1) הדיין נהג שלא כהלכה במילוי תפקידו;

(2) הדיין התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של דיין בישראל;

(3) הדיין הורשע על עבירה שבנסיבות הענין יש בה משום קלון;

(4) ועדת המינויים מצאה שהדיין השיג את מינויו שלא כדין.

(ב) מגיש הקובלנה רשאי להיות מיוצג בפני בית הדין המשמעתי על ידי בא כוחו.

22. (א) בית הדין המשמעתי יביא את מסקנותיו, לזכות או לחובה, בפני שר הדתות.

מסקנות בית
הדין המשמעתי

(ב) מצא בית הדין המשמעתי שאין הדיין ראוי להמשיך בתפקידו, יביא שר הדתות את מסקנות בית הדין המשמעתי לפני נשיא המדינה, והנשיא יעביר את הדיין מכהונתו.

23. (א) הוגשה על דיין קובלנה על פי סעיף 21, או הוגשה נגדו תביעה פלילית, רשאים הרבנים הראשיים לישראל להשעות את הדיין לתקופה שימצאו לנכון.

השעיית דיין

(ב) בית הדין המשמעתי רשאי, על פי בקשת הדיין, לבטל את השעייתו.

24. הודעה על מינוי דיין ועל גמר כהונתו של דיין תפורסם ברשומות.

פרסום
ברשומות

25. לא תוגש תביעה פלילית נגד דיין אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלה ולפני בית משפט מחוזי שישב בהרכב של שלושה שופטים.

תביעה פלילית

26. (א) מי שכיהן כדיין ערב תחילתו של חוק זה —

הוראות מעבר

(1) רואים אותו כאילו נתמנה על פי חוק זה;

(2) יצהיר אמונים לפי סעיף 10 תוך שני חדשים מיום תחילתו של חוק זה.

(ב) מי שכיהן כמנהל המחלקה לרבנות ושיפוט רבני במשרד הדתות ערב תחילתו של חוק זה, כשיר להיות ממונה על ביצוע סדרי המינהל של בתי הדין הרבניים, כאמור

בסעיף 13.

27. שר הדתות ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות קביעת אגרות שישולמו בבתי דין רבניים; שר הדתות רשאי, בהתחשב עם הצעת הרבנים הראשיים לישראל ובהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע בתקנות את סדרי הדיון בבית הדין המשמעתי.

ביצוע ותקנות

28. (א) תקנות כנסת ישראל ותקנות הבחירות שהותקנו על פיהן⁵, לא יחולו על מינוי ביסוליים דיינים.

(ב) החוק לקביעת משכורתם של נשיא המדינה, חברי הממשלה, שופטי המדינה ומבקר המדינה, תשי"א—1950⁶ — לא יחול על משכורתם של דיינים שחוק זה דן בהם.

משה שפירא
שר הדתות

משה שרת
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

⁵ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2221; ע"ר 1936, תוס' 2 מס' 582, עמ' 198; ק"ח 466, תשי"ד, עמ' 1181.
⁶ ס"ח 62, תשי"א, עמ' 10.

מספר 21

חוק לתיקון פקודת החוק הפלילי (פריצה לבנינים), תשט"ו—1955 *

החלפת הסעיפים
297 ו-298
לפקודת החוק
הפלילי, 1936

1. במקום הסעיפים 297 ו-298 לפקודת החוק הפלילי, 1936¹, יבואו סעיפים אלה:

297. הפורץ ונכנס לבנין שאינו משמש בית מגורים ולא מקום תפילה, או לבנין שהוא אמנם סמוך לבית מגורים ומוחזק עמו יחד אך איננו חלק ממנו, ומבצע בו גניבה או פשע, וכן הפורץ ויוצא מבנין כאמור לאחר שביצע בו גניבה או פשע, דינו — מאסר שבע שנים.

„הסתפרץ לתוך בנין ועושה בו פשע“

298. הפורץ ונכנס לבנין כאמור בסעיף 297 בכוונה לבצע בו גניבה או פשע, דינו — מאסר חמש שנים.

הפורץ לתוך בנין בכוונה לבצע בו פשע

פנחס רוזן
שר המשפטים

משה שרת
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ה באייר תשט"ו (17 במאי 1955); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 216, תשט"ו, עמ' 2.

¹ ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 652, עמ' 263.